

Säkylän soveltavan liikunnan kehittämissuunnitelma 2026–2029

Johdanto

Säkylän kunta on sitoutunut vahvistamaan jokaisen kuntalaisen mahdollisuuksia liikkua omien edellytystensä mukaisesti. Soveltava liikunta on tärkeä osa tätä työtä, sillä se tarjoaa vaihtoehtoja niille, jotka eivät syystä tai toisesta pysty osallistumaan tavanomaisiin liikuntaryhmiin. Suunnitelman tavoitteena on kehittää soveltavan liikunnan palveluita pitkäjänteisesti ja luoda pysyviä rakenteita, joiden kautta erityisryhmät saavat tarvitsemansa tuen ja mahdollisuuden aktiiviseen elämäntapaan.

Suunnitelma pohjautuu kunnan tekemään peruskartoitukseen, jossa selvitettiin erityisryhmien määrä, esteettömien liikuntatilojen tilanne, olemassa olevat ohjaajaresurssit, soveltavat liikuntaryhmät ja omatoimisen liikunnan mahdollisuudet sekä käytössä olevat tiedotus- ja yhteistyökanavat. Kartoitusta täydennetään tulevaisuudessa yhdistyskyselyllä ja asiakashaastatteluilla, joiden avulla saadaan tarkempi kuva tarpeista.

Liikuntatoimen hallinnonala

Liikuntatoimi vastaa soveltavan liikunnan kokonaisuuden koordinoinnista. Lähivuosina tavoitteena on käynnistää ja vakinaistaa soveltavan liikunnan ryhmiä, kuten esimerkiksi tuolijumppaa ikäihmisille, vesiliikuntaa toimintarajoitteisille ja liikuntaryhmiä pitkäaikaissairaille. Ryhmiä ohjaa liikuntaneuvoja yhteistyössä koulutettujen vertaisohjaajien ja seurojen kanssa. Kunta pyrkii vakinaistamaan liikuntaneuvojan resurssin joko yksin tai kuntarajat ylittävässä yhteistyössä.

Järjestöjen rooli on merkittävä. Säkylässä soveltavaa liikuntaa järjestävät muun muassa eläkeläisjärjestöt ja paikalliset urheiluseurat. Kunta tukee niitä tarjoamalla tiloja, avustuksia ja koulutusmahdollisuuksia. Näin voidaan varmistaa, että toiminta on monipuolista ja tavoittaa eri kohderyhmät.

Liikuntatilat muodostavat toiminnan perustan. Soveltavaa liikuntaa järjestetään esimerkiksi Säkylähallissa, koulujen saleissa sekä esteettömillä ulkoilureiteillä. Esteettömyyskartoitukset toteutetaan paikkakohtaisesti ja niiden tulokset julkaistaan PTV (palvelutietovaranto) kautta kuntalaisille. Mahdollisuutta kuljetuksiin lähikuntien liikuntatiloihin selvitetään tarpeen mukaan.

Toiminnasta tiedotetaan kuntalaisille selkeiden kanavien kautta. Lisäksi hyödynnetään verkkosivuja, sosiaalista mediaa, selkokieliä esitteitä ja yhdistysten omia viestintäkanavia.

Koulutuksen avulla varmistetaan osaavat ohjaajat. Kunta järjestää vuosittain koulutuksia yhteiskumppaneiden (esim. LIIKU) kautta soveltavan liikunnan ohjaajille ja tukee paikallisten yhdistysten vapaaehtoisten osallistumista alueellisiin koulutuksiin.

Sosiaali- ja terveystoimi

Sosiaali- ja terveystoimen sekä liikuntatoimen yhteistyö on avainasemassa. Terveyskeskuksesta liikuntaneuvontaan ohjautuvien asiakkaiden kautta pyritään käynnistämään kuntouttavaa ryhmäliikuntaa, kuten kuntosaliryhmiä ja kävelyryhmiä, joihin asiakkaat voivat ohjautua liikuntalähetteellä. Liikuntaneuvojan ja terveydenhuollon ammattilaisten yhteistyö varmistaa palvelupolkujen toimivuuden

Koulujen soveltava liikunnanopetus

Koulut ovat tärkeässä roolissa lasten ja nuorten liikunnallisten elämäntapojen rakentajina. Erityisoppilaiden liikunta järjestetään joko integroimalla heidät yleisiin ryhmiin tai muodostamalla erillisiä pienryhmiä tarpeen mukaan. Välineistöä kehitetään niin, että liikuntaan osallistuminen on aidosti mahdollista kaikille.

Opettajien osaamista vahvistetaan tarjoamalla mahdollisuus osallistua soveltavan liikunnan täydennyskoulutuksiin ja valtakunnallisille kursseille. Kerhotoiminnan avulla tarjotaan matalan kynnyksen liikuntaryhmiä kaikille oppilaille. Harrastamisen Suomen mallin kautta on jo lisätty harrastustoimintaa ja tätä pyritään jatkamaan ja laajentamaan.

Muiden hallinnonalojen toiminta

Kansalaisopisto ylläpitää kursseja, jotka soveltuvat erityisryhmille ja hyödyntää yhteistyötä muiden alueopistojen kanssa. Tekninen toimi huomioi esteettömyyden kaikessa rakentamisessa ja peruskorjauksessa. Oppilaitosyhteistyön avulla liikunta-alan opiskelijat voivat toimia harjoittelijoina ja ohjaajina soveltavan liikunnan ryhmissä.

Seurat ja yhdistykset ovat tärkeitä kumppaneita. Niiden toimintaa tuetaan tarjoamalla edullisia tai maksuttomia esteettömiä tiloja ja lisäämällä soveltavan liikunnan painoarvoa avustusjärjestelmässä. Toiminnan näkyvyyttä lisätään kokoamalla yhdistysten ryhmät ja tapahtumat kunnan liikuntakalenteriin.

Organisointi, resurssit ja arviointi

Soveltavan liikunnan kehittämistä toteutetaan poikkihallinnollisessa yhteistyössä ilman erillistä raskasta organisaatiota. Yhteistyötä koordinoivat liikuntatoimi ja säännöllisesti kokoontuvat eri hallinnonalojen yhdyshenkilöt. Näin varmistetaan, että soveltava liikunta kytkeytyy osaksi kunnan hyvinvointityötä.

Resurssien osalta pyritään siihen, että soveltavan liikunnan tarpeet huomioidaan talousarviossa mahdollisimman hyvin. Kohtuullista panostusta täydennetään hakemalla valtionavustuksia, säätiöiden tukia ja muita rahoituskanavia. Näin voidaan tukea uusien ryhmien käynnistämistä ja kehittää tiloja ja välineistöä.

Arviointi liitetään osaksi normaalia vuosittaista seurantaa. Suunnitelmaa viedään sivistyslautakuntaan ja palautetta kerätään osallistujilta sekä yhteistyökumppaneilta. Kehittämisen painopiste on toiminnan laadussa ja saavutettavuudessa. Mittareina käytetään esimerkiksi osallistujamäärien kehitystä, yhteistyön laajuutta ja kokemuksia toiminnan hyödyistä. Tavoitteena ei ole sitoa työtä liian tiukkoihin numeroihin, vaan varmistaa, että soveltava liikunta vahvistuu osana kunnan hyvinvointipalveluja ja elää tarpeiden mukaan.

Säkylän soveltavan liikunnan suuntaviivat

Teema	Tavoitesuunta	Mahdolliset toimenpiteet	Seuranta ja arviointi
Resurssit	Soveltavan liikunnan huomioiminen talousarviossa	Kunnan määrärahat, valtionavustukset ja säätiöhaut	Budjettiseuranta ja rahoitushakujen tulokset
Soveltavan liikunnan kartoitus	Löydetään suunta oikeanlaiseen palvelujen kohdentamiseen	Kyselyt yhdistyksille, seuroille jne.	Kooste toiminnoista
Liikuntapaikkojen esteettömyyden edistäminen	Uusien ja vanhojen liikuntapaikkojen rakentaminen esteettömyyteen pyrkien	Hankehakemus kirjaukset, esteettömyys kartoitukset	Neuvostojen kuuleminen, käyttäjäkokemukset, esteettömyyskirjausten määrä sovelluksessa.
Ryhmät ja toiminta	Toiminnan kehittäminen tarpeiden mukaan	Uusien ryhmien käynnistäminen yhteistyössä seurojen, koulujen ja järjestöjen kanssa	Osallistujamäärät ja palautteet
Tilat ja välineet	Esteettömyyden ja välineiden kehittäminen	Kartoitukset, pienet hankinnat, kunnostukset	Käyttäjäkokemukset ja saavutettavuusraportit
Viestintä	Tiedon saavutettavuuden parantaminen	Toimintakalenterit, verkkosivut, selkokieliset esitteet, sosiaalinen media	Viestintäkanavien käyttöaste ja palaute
Arviointi ja kehittäminen	Toiminnan jatkuva seuranta ja palautteen kerääminen	Kyselyt, keskustelutilaisuudet, yhteistyötahojen palaute	Yhteenveto kerran vuodessa lautakunnalle

Konkreettiset toimenpiteet

Lainattava liikuntavälinepankki

Apu- ja toimintavälineiden käyttökartoitus

Esteettömyyden kehittäminen Harjunreitillä (Myllylähde)

Esteettömyyskartoitus liikuntapaikoille ja kirjaaminen PTV

Matalan kynnyksen liikuntaryhmien kasvattaminen (liikunnanneuvoja)